

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित
ग्राहक तक्रार निवारण मंच
कोल्हापूर परिमंडळ, कोल्हापूर

सं.क्र.काअ/ग्रातनिमं/कोप/ ७८/२०१३-१४/२२७

दिनांक : ३०-१०-२०१४

केस क्र. ७८/१३ - १४

श्री. तुकाराम बाबू माळी,
मु.पो. कुची, ता. कवठे महाकाळ, जि. सांगली

अर्जदार

विरुध्द

- १) कार्यकारी अभियंता (का) तथा नोडल ऑफीसर,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
मंडल कार्यालय, सांगली.
- २) कार्यकारी अभियंता,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
विभागीय कार्यालय कवठे महाकाळ, जि. सांगली
- ३) उपकार्यकारी अभियंता,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
उपविभागीय कार्यालय, कवठे महाकाळ, जि. सांगली.

विरुध्द पक्षकार

- कोरम:-**
१. श्री.बी.जी.पवार,अध्यक्ष
  २. श्री.जी.बी.पानकर, सदस्य सचिव
  ३. श्री.जी.सी.लेले,सदस्य

महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग
(ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल)
विनियम २००६ मधील ८.२ चे तरतुदीनुसार

न्याय निर्णय

श्री. जी.बी. पानकर, सदस्य सचिव, ग्रा.त.नि.मंच, कोल्हापूर खालील प्रमाणे न्याय निर्णय देत आहेत.

श्री. तुकाराम बाबू माळी, यांनी अ नमुन्यात आपला अर्ज मंचाकडे दि.१८.०२.२०१४ रोजी टपालाने दाखल केला. सदर अर्ज दाखल करून घेऊन मंचाने वि.प.कडून मुद्देनिहाय अभिप्राय मागविल्यानंतर दि.१८.०३.२०१४ रोजी मंच कार्यालयात सुनावणीची तारीख निश्चित केली.

तसेच उभयतांना कळविले व कार्यवाही पूर्ण केली. सदर तक्रारी संदर्भात ग्राहकाने जोडलेले कागदपत्रे, वि.प.चा मुद्देनिहाय अभिप्राय व सोबतचे कागदपत्र यावरून तक्रारदाराच्या तक्रारीचे स्वरूप व वि.प.ची भूमिका याचे स्वरूप सर्वसाधारणपणे खालीलप्रमाणे दिसून येते.

ग्राहकाची मागणीचे स्वरूप

सदर ग्राहकाचे क्र.२७७८९०५०९५०१ या क्रमांकाचे सिंगल फेज व्यापारी जोडणी दि.१४.०३.१९९९ पासून चालू आहे. सदर जोडणीवर मे,१३ पर्यंत मीटरचा फोटो घेऊन त्याप्रमाणे रिडींग व त्याचे बील दिले जात होते. मात्र जून,१३ पासून रिडींग न देताच अंदाजे बिले दिलेली आहेत. आपल्या तक्रारीमध्ये ग्राहकाने असे नमुद केले आहे की, फोटो रिडींग बिलावर न दाखविता अंदाजे जी देयके दिली आहेत त्याबद्दल विचारणा केली असता शाखा अभियंता यांनी मीटरवर रिडींग दिसत नसल्याने मीटर बदलावा लागेल असे सांगितले. मात्र सदर जागेवर दुसरा मीटर न बसविता सदरचा मीटर काढून टाकला व याबाबत चौकशी करता तुमचे कनेक्शन कायमचे बंद केले आहे असे सांगितले. त्यामुळे असे करणे विनिमयास धरून उचित नाही असे ग्राहकाने आपल्या तक्रार अर्जात नमुद केले आहे. याबाबत ग्राहकाने प्रतिनिधीमार्फत राज्य आयोगाकडे तक्रार केस क्र.१६८/१३ नुसार तक्रार दाखल केल्याचे नमुद केले आहे. आयोगाने मंचाकडूनच निर्णय होणे आवश्यक असल्याचे सांगून सदरची केस फेटाळली आहे व त्यानंतर ग्राहकाने आपल्या सविस्तर अर्जाने मंचामध्ये तक्रार दाखल केली आहे. ग्राहकाने वि.प.कडून जून,१३ ते सप्टेंबर,१३ पर्यंत दिलेल्या बिलातील त्रुटीबद्दल ब-याच प्रश्नाने विचारणा केली आहे व आपल्याला न्याय मिळावा अशी मागणी केली आहे. ग्राहकाने मंचाकडे अशी मागणी केली आहे की वि.प.कडे आम्ही मागितलेली कागदपत्रे देण्याबाबत आदेश व्हावा. तसेच सदर जोडणी टीडी व पी.डी. कायदेशीररित्या बाबी पूर्ण करून त्याचे पालन केले आहे किंवा काय हे निश्चित व्हावे. मीटर काढल्यानंतर मीटरवर रिडींग उपलब्ध होत नसलेस विद्युत पुरवठा संहिता यातील तरतुदींचा वापर करून त्यानुसार बील देण्यात यावे त्याचप्रमाणे वर नमुद केल्याप्रमाणे सर्व बिलांची शहानिशा करून जर बील भरणेसाठी ग्राहकाकडे बाकी निघाल्यास त्यास चार हप्ते मंजूर व्हावेत अशा प्रकारचे निवेदन आपल्या तक्रारअर्जात ग्राहकाने नमुद केले आहे.

वि.प.ची भूमिका व कार्यवाही

वि.प.ने पत्र क्र.१२१८ दि.१५.०३.२०१४ च्या आपल्या पत्रात मंचास अग्रेषित केलेल्या पत्रात मुख्यतः खालील मुद्दे उपस्थित करून आपली भूमिका विशद केली आहे.

जून,२०१३ चे देयक रु.१४,३८०/- इतके देण्यात आले होते व सदर बिल भरणेची अंतिम तारीख दि.२४.०७.२०१३ अशी होती. सदरचे बील ग्राहकाने अंतिम तारखेच्या आत न भरलेमुळे अधिनियम २००३ चे कलम ५६ प्रमाणे १५ दिवसांची नोटीस देण्यात आली आहे. सदरची नोटीस श्री.माळी यांनी स्विकारली नसल्यामुळे त्याचदिवशी शोरा मारून पुन्हा शाखा कार्यालयामध्ये सदरची नोटीस जमा केली आहे. श्री.माळी यांनी वीज बिलाबाबत किंवा मीटरबाबत शाखा कार्यालय अथवा उपविभाग कार्यालय यांच्याकडे कोणतीही तक्रार दिलेली नव्हती. त्यांनी बील भरले नसलेमुळे व सदरची जोडणी व्यापारी श्रेणीतील असल्यामुळे कंपनीच्या नियमाप्रमाणे व उपरोक्त नोटीशीप्रमाणे श्री.माळी यांचा वीजपुरवठा दि.१५.०८.२०१३ रोजी तात्पुरता खंडित केला आहे.

वीज पुरवठा तात्पुरता खंडित केल्यावर पुनश्चः शाखा अधिकारी यांनी विनंती करुन ही वीज बील न भरल्यामुळे शाखा अधिकारी यांनी सदर जोडणी ज्या हॉटेलमध्ये चालू होती त्या बाजुलाच असणारे श्री.संजय तुकाराम माळी यांच्याकडून तक्रारदार ग्राहक वीज वापरत असल्याचे निदर्शनास आले होते. त्यानुसार वीज कायदा २००३ चे कलम १३५ नुसार वीज चोरीचा गुन्हा दाखल केला होता. गुन्हा दाखल झाल्यानंतर अधिनियम २००३चे कलम १५२ अन्वये तडजोड रक्कम रु.५,०००/- सदर संजय माळी यांनी भरले आहेत. तद्नंतर सुध्दा श्री.माळी यांना अदा केलेले जुलै,२०१३ साठीचे देयक रक्कम रु.१२,१८१.७३ व ऑगस्ट,२०१३ चे रु.२,७१२/- ही रक्कम कंपनीकडे जमा केली नाही. तसेच त्याबाबत कोणतीही शंका घेतली नाही. त्यामुळे बील योग्य असून सुध्दा रक्कम जमा केली नसल्यामुळे सदरची जोडणी दि.१८.१०.२०१३ पासून कायमपणे खंडित केली आहे. वस्तुतः तक्रारदार यांनी त्यांचे वीज बील जादा आलेनंतर लगेचच अथवा वीज कनेक्शन तात्पुरते वा कायमचे खंडित करेपर्यंत कोणतीही तक्रार केली नव्हती.

दि.२२.०८.२०१३ ते २२.०९.२०१३ या वीज पुरवठा बंद असलेल्या कालावधीमध्ये जादा आलेले ५५१ युनिट्स वीज बील कमी करुन रु.३०,४८५/- इतक्या रकमेचे वीज बील दिले आहे. ते त्यांनी भरणे आवश्यक आहे. सदर ग्राहकास दिलेली बिले मीटरवरील रिडींगप्रमाणे व वापराप्रमाणे दिली गेली असल्यामुळे त्यात शंका घेण्याचे कारण नाही. सदरचे कनेक्शन बंद करतेवेळी मीटरवरील रिडींग १०२१० इतके होते. सबब मंचास विनंती की वीज कंपनीने वीज कायदा २००३ चे कलम ५६ प्रमाणे दिलेली १५ दिवसांची नोटीस व त्यानंतर केलेली कार्यवाही नियमाप्रमाणे व कायदेशीर असल्याने तसेच वीज बील योग्य व बरोबर असल्याने ते भरणेसंबंधी आदेश व्हावा. रक्कम जमा केलेनंतर कंपनीच्या नियमाप्रमाणे वीज जोडणी देण्यास कंपनी तयार आहे. अशा प्रकारचे निवेदन सदर पत्रातून वि.प.ने केले आहे.

त्यानंतर दि. २.०४.२०१४ रोजी सहाय्यक अभियंता यांनी पत्र क्र. १०३९ हे मंचास सादर केले आहे.

वरील विवेचनावरुन खालील मुद्दा निर्णयासाठी उपस्थित होत आहे.

प्रश्न : ग्राहकाची तक्रार मंजूर करणे योग्य होईल काय ?

उत्तर : नाही.

कारणमिमांसा

ग्राहकाची प्रमुख मागणी कलम ५ नुसार मीटर रिडींग उपलब्ध होत नसलेस विद्युत पुरवठा संहिता नियम १५.४ (दुसरे परंतूक) नुसार ३ महिन्यांचे सरासरीचे बील द्यावे अशी आहे. विद्युत पुरवठा व पुरवठ्याच्या इतर अटी विनियम २००५ मधील कलम १५.४.१ नुसार " **In case of defective meter, the amount of the consumer bill may be adjusted for a maximum period of 3 months prior to the month in which the dispute has arisen. In case results of the test taken subject to furnishing the test report for the meter along with assessed bill** ". परंतूक १ प्रमाणे " **In case of broken or damaged meter, seal, meters shall be tested for defectiveness or tampering. In case of defective meter, assessment shall be carried out as per Clause No. 15.4.1 above and in case of tampering of meter, Clause No. 126 or Section 135 of the Act, depending on the circumstances of each case** ".

ग्राहकाने प्रामुख्याने परंतूक २ जो तक्रारीत क्लॉज ५मध्ये उद्धृत केला आहे.तो लागू होण्यासाठी प्रथम अट जर In case of meter has stopped accordingly तरच पुढील तरतुदी म्हणजे **Consumer will be billed for the period for which meter has stopped restricting to a maximum period of 3 month average meter consumption for 12 months, immediately preceding 3 months prior to the month in which billing is contemplated.**

या ठिकाणी ग्राहकाचे मिटरबद्दल कुठलीही तक्रार नाही, केवळ बिलाच्या रकमा, वीज वापर २२ एप्रिल २०१३ ते २२ सप्टेंबर २०१३ तक्रारीत उल्लेख केल्याप्रमाणे वेगवेगळ्या रकमा आहेत, परंतु कुठेही माझे मीटर रिडींग घेण्यात आले नाही असे म्हटले नाही. केवळ एका ठिकाणी मीटर रिडींग घेण्यासाठी आलेल्या कर्मचाऱ्याकडे विचारणा केली असतां, मीटर रिडींग दाखवित नसल्याचे सांगण्यात आले. हे खरे की, फोटो मीटर रिडींग प्रमाणे बीले नाहीत.फोटो मीटर रिडींगही ग्राहकास व कंपनीस एक प्रणाली / व्यवस्था आहे. ग्राहकाने स्वतःच आपल्या तक्रारीत वीज वापर लॉर्जींग, बोर्डिंग, परमीट रुम साठी करीत असल्याचे म्हटले आहे. जर एप्रिल २०१३ ते २२ मे २०१३ या कालावधीचा ग्राहकाचा वीज वापर ४ युनिट इतका दाखविला असेल तर ग्राहकाने निश्चितपणे लेखी स्वरूपात कंपनीकडे वापरलेल्या युनिटपेक्षा कमी बील आहे असे कळवून मीटर तपासणीची मागणी करणे आवश्यक आहे. केवळ प्रथमच तक्रारीत दि. १८.२.२०१४ ला मीटर रिडींग घेणाऱ्या कर्मचाऱ्याकडे विचारणा केली आणि त्याच्या शब्दावर विसंबून मीटर रिडींग दाखवित नसल्याचे म्हटले आहे. विद्युत कायदा २००३ कलम ४३ नुसार कंपनीने ग्राहकास बील द्यावे त्याचबरोबर सदर कलमातील तरतुदीनुसार व मा.विद्युत नियामक आयोगाच्या मंजूर टॅरिफनुसार ग्राहकाने आपण वापर केलेल्या विजेचे बील भरणेची जबाबदारी व कर्तव्य आहे, कारण विद्युत पुरवठा करणे व घेणे याबाबत वितरण कंपनी व ग्राहक या दोघांचा करार आहे. ग्राहकाने मा. आयोगाकडे बिलासंबंधी कलम १४२ खाली प्रोसिडींग दाखल केले. त्यातील आदेश दि.२३.१२.२०१३ ला झाल्यानंतर प्रथमच तक्रारीत पॅरा ८ मध्ये मीटर रिडींग प्रमाणे देयके दिली नाहीत अथवा मीटर सदोष आहे अशी तक्रार केली आहे. तक्रारीत एप्रिल २०१३ पर्यंत मीटर रिडींग व्यवस्थित घेतले जात होते हे मान्य केले आहे. पूर्वीची बीले मीटर रिडींग प्रमाणे दिली जात होती, त्यामुळे **Buyer to be aware** या उक्तीप्रमाणे व्यावसायीक / हॉटेलसाठी विजेचा वापराचे २२ एप्रिल २०१३ ते २२ मे २०१३ या कालावधीतील बील केवळ ४ युनिटचे आल्याचे निदर्शनास आल्यानंतर ग्राहकाने निश्चितपणे वितरण कंपनीकडे बील योग्य व दुरुस्त करून देणेबाबत मागणी करणे आवश्यक होते, ती त्याची जबाबदारी होती. ग्राहकाने वेळेवर बीले भरली नाहीत व ऑगस्ट २०१३ पर्यंत वीज पुरवठा तात्पुरता खंडीत होईपर्यंत ग्राहक गप्प बसला, यामुळे ग्राहकाची तक्रार निश्चितपणे मीटर रिडींगबद्दल नाही. असो.

तक्रारीतील ग्राहकाचे म्हणणे पहातां, ग्राहकास बीले दुरुस्त करून देण्यात आली आहेत तथापि त्यापैकी एक बील ग्राहकाने दि. १७.०६.२०१३ ला भरले आहे.

माझ्या मते ग्राहक सदस्य यांच्या आदेशातील निर्णयाबाबत वेगळे मत व्यक्त न करता किंवा सदस्य सचिव यांच्या आदेशातील निर्णयाबाबत मत व्यक्त न करता, ग्राहकाची प्रमुख मागणीही विद्युत पुरवठा संहिता व पुरवठ्याच्या इतर अटी विनियम २००५ मधील नियम १५.४ मधील २रे परंतूक येथे निश्चितपणे लागू होत नाही, कारण ग्राहकाने **Meter has stopped recording** अशी केस कुठेही आपल्या तक्रारीत प्रामुख्याने मांडली नाही व सिध्द होत नाही. तक्रारीतील पॅरा ८ क्लॉज अे मध्ये केवळ मला मीटर रिडींग प्रमाणे देयके दिली नाहीत किंवा मीटर सदोष तरी आहे असे म्हटले आहे.

ग्राहक आपल्या म्हणण्यावर ठाम नाही. मा. आयोगाकडे कलम १४२ खाली केलेल्या तक्रार क्र. १६८/१३ मध्ये मिळालेली बीले **All these bills are without photo meter reading** असे नमूद केले आहे व क्लॉज ई मध्ये जून २०१३ चे **Abnormal energy bill - meter faulty** अशी शंका उपस्थित झाली आहे. मीटर तपासणी करावी किंवा बदलून मिळावे अशी उपाय योजना करावी अशी मागणी करणे ग्राहकाचे कर्तव्य आहे व त्याची पूर्तता करणे ही वितरण कंपनीची जबाबदारी आहे. वि.प.ने पूर्वी मा. आयोगासमोर शपथेवर केलेल्या लेखी अहवालात व मंचासमोर केलेल्या लेखी निवेदनात ग्राहकाने वीज बिलाबाबत कोणतीही तक्रार शाखा कार्यालयात अथवा उप विभागीय कार्यालयात केली नव्हती तसेच ग्राहकाने वीज बीले भरलेली नाहीत, त्यामुळे कंपनीने नोटीस देऊन विद्युत पुरवठा खंडीत केला असे नमूद केले आहे. त्यामुळे तक्रार फेटाळणे योग्य होईल असे माझे मत आहे. खालील प्रमाणे आदेश -

आदेश

- १) तक्रारदार ग्राहक श्री. तुकाराम बाबू माळी, मु.पो. कुची, ता. कवठे महाकाळ, जि. सांगली यांची मंचासमोर दाखल केलेली दि. १८.०२.२०१४ ची तक्रार फेटाळण्यात येत आहे.
- २) या निर्णयाविरुद्ध तक्रारदार यांना अपील करावयाचे असलेस त्यांना आदेशाच्या तारखेपासून ६० दिवसांचे आंत मा. विद्युत लोकपाल, केशवा. बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व) मुंबई यांचेकडे करता येईल.

दिनांक :

(जी.बी. पानकर)

सदस्य सचिव

बी.जी. पवार, अध्यक्ष

..

जी.सी. लेले, सदस्य

..